

چکیده فارسی

مقدمه: کمیته‌ها مظهر مشارکت کارکنان در تصمیم‌گیری و تیم کاهش خطاها می‌باشند که باعث رضایت ذی‌نفعان و افزایش بهره‌وری و درآمد در بیمارستان‌ها می‌گردند و چالش‌ها و مشکلات موجود را تحلیل و بررسی می‌نمایند و با رفع آن‌ها هزینه‌های هدررفته در بیمارستان را کاهش می‌دهند. آن‌ها در ارتقای کیفیت خدمات بیمارستانی و ارزشیابی منظم و مستمر فعالیت‌های بیمارستان نقش دارند و باعث بهبود عملکردها و رفع مشکلات موجود می‌شوند. طبق دستورالعمل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وجود کمیته‌های بیمارستانی ضروری است و باید در تنظیم برنامه‌های استراتژیک و عملیاتی بیمارستان شرکت نمایند. با توجه به ضرورت و اهمیت کمیته‌ها در بیمارستان‌ها به نظر می‌رسد که آن‌ها باید از نظر ساختار و عملکرد بررسی و تحلیل شوند.

روش: این پژوهش توصیفی - تحلیلی و در دو بخش کمی و کیفی می‌باشد. در بخش کمی جامعه‌ی پژوهش همه‌ی بیمارستان‌های دانشگاهی شهر تهران و نمونه‌گیری از طریق سرشماری است. ابزار گردآوری داده‌ها چک‌لیست می‌باشد و برای تحلیل داده‌ها از نرم افزار آماری SPSS 22 و تکنیک‌های آمار توصیفی استفاده گردید. نمرات کمیته‌های بیمارستانی در دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران، تهران و شهید بهشتی بررسی شدند و در بیمارستان‌های مختلف از حیث نوع کاربری، وابستگی و فعالیت مقایسه گردیدند. همچنین رابطه‌ی تعداد تخت‌های بیمارستانی، نمرات اخذ شده‌ی مدیریت و رهبری و بهبود کیفیت بیمارستان‌ها با نمرات کمیته‌ها مورد بررسی واقع شدند. در بخش کیفی نیز داده‌ها در رابطه با عملکرد کمیته‌ها از طریق مصاحبه مستقیم با افراد، در سطح بیمارستان‌های منتخب جمع‌آوری گردیدند. در آخر نتایج با روش تحلیل محتوا و با کمک نرم افزار MAXQDA صورت پذیرفت.

یافته و نتیجه‌گیری: تفاوت معنا داری در عملکرد کمیته‌های بیمارستانی در دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران، ایران و شهید بهشتی و همچنین بیمارستان‌های تخصصی و عمومی وجود نداشت. علاوه بر این مطابق نتایج بین نمرات بهبود کیفیت، نمرات مدیریت و رهبری و تعداد تخت‌های بیمارستان‌ها با نمرات کمیته‌های آن‌ها همبستگی مثبت و معنا داری وجود داشت. در مقایسه‌ی نمرات کمیته‌ها در انواع بیمارستان‌ها به تفکیک نوع فعالیت، بیمارستان‌های آموزشی-درمانی در رابطه با کمیته‌های خود عملکرد بهتری نسبت به بیمارستان‌های درمانی داشتند. همچنین در مقایسه‌ی نمرات کمیته‌ها در انواع بیمارستان‌ها به تفکیک نوع وابستگی، عملکرد کمیته‌های بیمارستان‌های هیات امنایی در مقایسه با بیمارستان‌های خیریه، خصوصی و غیر هیات امنایی بهتر بود. به نظر می‌رسد عواملی نظیر آموزشی و هیات امنایی بودن بیمارستان‌ها، میزان فعالیت واحد بهبود کیفیت و قدرت مدیریت و رهبری و همچنین بزرگی و تعداد تخت‌های موجود در بیمارستان‌ها تاثیر بسزایی بر عملکرد کمیته‌های بیمارستانی دارد. در بررسی وضعیت عملکرد کمیته‌های بیمارستانی نیز مشخص گردید که تاکید و اهتمام مدیران بیمارستان و همچنین انگیزه و پیگیری‌های مصرانه‌ی دبیران کمیته‌ها بر اجرای مصوبات، مهمترین عوامل موثر در ارتقای عملکرد کمیته‌ها

می‌باشند. علاوه بر این یافته‌های پژوهش نشان داد که با وجود برنامه‌های مکتوب و مدون، کمیته‌ها هنوز هم دارای نواقص و ضعف‌هایی در عملکردهای خود هستند که در این راستا باید اصلاحات بیشتری در دستورالعمل‌های اعتباربخشی صورت گیرد و در سیاست‌گذاری‌های مربوط به کمیته‌های بیمارستانی تجدید نظرهای لازم انجام پذیرد.

کلید واژه: کمیته‌های بیمارستانی- ارزیابی عملکرد- اعتباربخشی